

Preventie

Jeugd

Nos hóbennan
NOS FUTURO

Criminaliteit

Nos Hóbennan Nos Futuro

MINISTERIO DI
HUSTISIA

Colofon:

Opdrachtgever:	Ministerie van Justitie Curaçao
Project eigenaar:	Renée Gielen, ReGie NV
Ontwikkeling lesmateriaal:	Hayo Vink, EduDesign Caribbean
Vertaling en vormgeving lesmateriaal:	Sugeidy Windster, EduDesign Caribbean
Revisie vertaling:	Hellen Noort, Noort Advies
Datum oplevering:	Oktober 2015

Voorwoord

Beste leerling,

Voor je ligt het lesmateriaal dat hoort bij de film “Nos Hóbennan Nos Futuro”. De film gaat over criminaliteit, het voorkomen van criminaliteit, de gevolgen van criminaliteit, en veiligheid.

In deze map vind je 20 zogenaamde “lesbrieven”. Dat zijn korte lessen met een begin en een einde. Het is de bedoeling dat je samen met andere leerlingen aan de opdrachten werkt, maar ook met elkaar praat over de onderwerpen. De leerkracht zal jullie natuurlijk helpen bij het werken met de opdrachten.

Per lesbrief behandelen we een bepaald onderwerp uit de film. Soms kijk je een klein stukje van de film terug, en andere keren praat je in de klas over je eigen ervaringen met dat onderwerp.

We hopen dat iedere leerling die aan het project begint dat ook af zal maken. Voor iedere leerling die het project helemaal afmaakt, is er een certificaat. Het gaat er bij dit project niet om of je (goede) cijfers haalt maar het gaat er wel om dat je voor je zelf een aantal keuzes kunt maken die te maken hebben met criminaliteit en veiligheid.

Je mag de map mee naar huis nemen om het materiaal aan je ouders te laten zien, of om sommige opdrachten te kunnen maken. Het is niet de bedoeling dat je lessen uit je hoofd gaat leren, of uren gaat studeren op de inhoud.

Heel veel plezier met het werken aan dit project. Behalve dat het leerzaam is, moet het ook leuk zijn!

Succes.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Inhoud	pagina
	Voorwoord	02
	Thema 1. Veiligheid	05
1.	Lesbrief 1. Inleiding	05
2.	Lesbrief 2. Veiligheid en beroepen in de veiligheid	06
2.1	Beroepen in de veiligheid	06
2.1.1	Politie	07
2.2	Beveiliging	10
2.3	Brandweer	10
2.4	Kustwacht	10
3.	Lesbrief 3. Rechten en wetten	13
3.1	Recht en straf	14
4.	Lesbrief 4. Afsluiting thema 1	16
	Thema 2. Criminaliteit en crimineel gedrag	17
5.	Lesbrief 5. Criminaliteit	17
5.1	Zware criminaliteit	18
5.1.1	Verkeerscriminaliteit	18
5.1.2	Agressieve criminaliteit	18
5.1.3	Seksuele criminaliteit	19
5.1.4	Vermogens criminaliteit	19
5.1.5	Overige criminaliteit	19
6.	Lesbrief 6. Een overval	21
6.1	Daders en slachtoffers	21
6.2	Veiligheid in je eigen huis	23
7.	Lesbrief 7. Gedrag	26
7.1	Criminaliteit in de buurt	27
7.2	Criminaliteit en alcohol	28
7.2.1	De grenzen	29
7.2.2	De hersenen	29
7.2.3	Verslaafd	30
7.2.4	Afkicken	30
7.3	Criminaliteit en drugs	30
7.3.1	Waarom worden drugs gebruikt?	30
7.3.2	Wat voor soorten heb je?	31
7.3.3	Waar haal je drugs vandaan?	32
7.3.4	Wat doen drugs met je?	32
8.	Lesbrief 8. Afsluiting thema 2	34

	Thema 3. Signaleren van crimineel gedrag	35
9.	Lesbrief 9. Gedragsregels	35
9.1	Gedrag op school	36
9.2	Gedrag thuis	37
10.	Lesbrief 10. Herkennen van crimineel gedrag	38
10.1	Criminaliteit op straat	38
10.2	Jeugdcriminaliteit	39
10.3	Mogelijke oplossingen voor jeugdcriminaliteit	40
11.	Lesbrief 11. Reageren op onveilige situaties	42
11.1	Veilige en onveilige situaties herkennen	42
11.2	Eigen veiligheid eerst	43
12.	Lesbrief 12. Afsluiting thema 3	45
	Thema 4. Oorzaken en gevolgen van crimineel gedrag	46
13.	Lesbrief 13. Oorzaken van crimineel gedrag	46
14.	Lesbrief 14. Straffen en andere gevolgen	48
14.1	Een strafproces	48
14.2	De gevangenis op Curaçao	50
14.3	Justitiële jeugdinrichting Curaçao	53
14.3.1	Opleidingen in het JJIC	53
15.	Lesbrief 15. Hulp voor de daders en slachtoffers	54
15.1	Reclassering	54
15.2	Stichting Slachtofferhulp Curaçao	55
15.3	Kinderbescherming Curaçao	56
16.	Lesbrief 16. Afsluiting thema 4	58
	Thema 5. Wat kan je doen aan crimineel gedrag?	59
17.	Lesbrief 17. Hulpdiensten	59
18.	Lesbrief 18. Voorkomen is beter dan genezen	62
18.1	Verbeter de wereld, begin bij jezelf	62
18.2	Goed en kwaad	63
18.3	Waarden en normen	63
19.	Lesbrief 19. Afsluiting thema 5	66
20.	Lesbrief 20. Afsluiting project	67
	Handige links	68

Thema 1. Veiligheid

Lesbrief 1. Inleiding

Je krijgt de film “Nos Hóbenan Nos Futuro” te zien. De film duurt ongeveer 50 minuten.

Kijk rustig naar de film. Je mag dingen opschrijven die je interessant of belangrijk vindt, maar dat hoeft niet.

Na afloop van de film volgt er een klassengesprek. Je mag zeggen wat je wilt over de film. Alle antwoorden die je geeft, zijn goed!

Wat was je eerste indruk van de film? Wat vond je leuk? Wat vond je spannend? Waren er stukjes die je verdrietig maakten? Herken je in stukjes wat mensen zeggen?

Bij deze lesbrief horen geen opdrachten die op papier worden uitgewerkt. Praat met elkaar over wat je gezien hebt en probeer uit te leggen wat je van de film vond.

Lesbrief 2. Veiligheid en beroepen in de veiligheid

Veiligheid betekent “de afwezigheid van gevaarlijke situaties en de aanwezigheid van bescherming”.

Je hebt overal te maken met veiligheid: thuis, op school, in het verkeer, op de sportclub, noem maar op.

Opdracht 1

Probeer in groepjes van 4 leerlingen een antwoord te geven op de volgende vragen.

- Wanneer voel je je thuis veilig?
- Wat is er voor nodig dat je je op school veilig voelt?

Je hebt ongeveer 20 minuten om samen te overleggen.

Na die tijd wijst de leerkracht van ieder groepje iemand aan om een woord op het bord te zetten bij *veilig thuis* en bij *veilig op school*. Als ieder groepje een woord bij thuis en op school heeft geschreven, bespreken we in de hele groep wat die woorden betekenen.

2.1 Beroepen in de veiligheid

Vaak zijn er regels nodig om de veiligheid van mensen te kunnen garanderen. Thuis heb je regels die zijn afgesproken met je vader en moeder over wat je wel en niet mag doen en in het verkeer worden bijvoorbeeld verkeersborden gebruikt.

Alleen regels zijn niet genoeg. Er zullen mensen moeten zijn die controleren of iedereen zich aan die regels houdt en, als zij dat niet doen, een straf kunnen geven.

Om de veiligheid van ons allemaal beter te maken, zijn er mensen die van veiligheid hun beroep hebben gemaakt.

Opdracht 2

Probeer zonder op de volgende pagina te kijken zo veel mogelijk beroepen te noemen die te maken hebben met veiligheid.

Overleg samen in je groep over wat je denkt dat die mensen dagelijks doen.

Naam beroep	Korte omschrijving

Jullie hebben 15 minuten om deze opdracht te doen. Daarna volgt een stukje uitleg van de leerkracht. Na die uitleg controleer je zelf of het goed is wat je hier hebt geschreven.

2.1.1 Politie

De **politie** hoort bij de 3 belangrijkste hulpdiensten, naast de ambulance en de brandweer. De politie arresteert criminelen, verleent eerste hulp en lost misdaden op.

Het belangrijkste onderdeel van de politie is eigenlijk het aanwezig zijn op straat voor de mensen.

Samengevat, de belangrijkste taken van de politie zijn:

- Voorkomen van misdaden en criminaliteit
- Oplossen van misdaden
- Eerste hulp verlenen bij ongelukken
- Arresteren van criminelen
- Controleren of de regels worden nageleefd
- Bemiddelen in een ruzie

Politieagenten dragen een koppel, een soort riem, om hun middel waaraan ze een aantal dingen hebben hangen.

- Portofoon (soort mobiele telefoon)
- Handboeien
- Pepperspray
- Vuurwapen
- Wapenstok

Als je politieagent wilt worden, moet je meestal een opleiding van 4 jaar volgen.

De **Curaçaose politie** kent een aantal verschillende rangen. Iedere agent in opleiding heeft de rang *Aspirant*, dus ook als je in opleiding bent voor *Surveillant*, *Agent* of *Hoofdagent*. Zolang je in opleiding bent heb je dus één gouden streep. Wanneer je de opleiding hebt afgerond, krijg je meer strepen.

Eerste Hoofdcommissaris is de hoogste rang binnen de Curaçaose politie. Er is maar één *Eerste Hoofdcommissaris* in Curaçao. Hij is dus de baas van de Curaçaose politie.

	Aspirant		Inspecteur
	Surveillant		Hoofdinspecteur
	Agent		Commissaris
	Hoofdagent		Hoofdcommissaris
	Brigadier		Eerste Hoofdcommissaris

De politieagenten die je op straat ziet hebben een uniform aan. Voor Curaçao bestaat dat uniform uit:

- Een lichtblauw overhemd
- Een politiepet
- Een donkerblauwe broek of rok voor de dames
- Een stropdas

Op het uniform van de agent zie je welke rang hij heeft.

Er is ook politie die niet herkenbaar is op straat. De afdeling recherche behandelt de zware criminaliteit zoals moord en drugs. De agenten in deze afdeling, de rechercheurs, dragen meestal geen politie-uniform.

2.2 Beveiliging

Beveiligingsmensen zien er vaak net zo uit als agenten. Alleen, ze zijn het niet. De belangrijkste taak van een beveiliging is het voorkomen van criminaliteit. Bijvoorbeeld bij de supermarkt let de beveiliging op of er niets in de winkel wordt gestolen. Een beveiliging heeft dezelfde rechten en plichten als een normale “burger” en mag dus niks meer doen dan andere mensen. Alleen is een beveiliging wel opgeleid om goed op te letten en te handelen als er iets gebeurt.

Sommige beveiligings dragers een vuurwapen. Ze hebben daar een speciale vergunning voor nodig.

De politie spoort op als de misdaad heeft plaats gevonden, de beveiliging probeert door zijn aanwezigheid criminaliteit te voorkomen.

Behalve de beveiligings die je bij winkels ziet, zijn er ook beveiligings die op alarmoproepen reageren. Dit zijn mobiele surveillanten. Ze rijden rond, controleren in de buurten, en als er een alarmoproep komt gaan ze daar kijken. Vaak zijn de beveiligings eerder bij bijvoorbeeld een inbraak dan de politie. Ze kunnen daarom voor de politie goed opletten wat er gebeurd is.

Beveiligings kunnen je ook veel informatie geven over hoe je bijvoorbeeld je huis veiliger kunt maken.

Beveiligingsbedrijf op Curaçao

2.3 Brandweer

Je kent de brandweer natuurlijk van het blussen van branden. Als er een brand uitbreekt, wordt de brandweer gealarmeerd, die komt met een brandweerwagen naar de plek van de brand en blust deze.

Maar de brandweer is ook vaak ter plekke bij auto-ongelukken om mensen te redden en eerste hulp te verlenen.

De brandweer geeft ook informatie aan mensen over hoe ze bijvoorbeeld hun huis brandveiliger kunnen maken.

2.4 Kustwacht

De kustwacht is een onderdeel van de marine, en zorgt voor de veiligheid van de scheepvaart. De kustwacht die bij Curaçao vaart, is zelfstandig van de Nederlandse marine. Zij werken niet alleen bij Curaçao, maar ook bij de andere eilanden van het koninkrijk. De kustwacht van de Nederlandse Antillen en Aruba is in 1996 opgericht.

De kustwacht controleert schepen en biedt hulp op zee. Behalve schepen heeft de kustwacht ook vliegtuigen en helikopters. Die worden ook ingezet bij controles en het bieden van hulp op zee.

In het orkaanseizoen biedt de kustwacht hulp aan de eilanden die getroffen worden.

Opdracht 3

Samen met een klasgenootje bespreek je het volgende onderwerp.

Zijn er mensen die je kent die in een van deze beroepen werken? Zo ja, wat voor werk doen die mensen en hoe doen ze dat?

Staat er een beroep tussen waar je zelf in zou willen werken? Waarom zou je dat wel of niet willen?

Lesbrief 3. Rechten en wetten

Om met z`n allen te kunnen samenleven in een land zijn regels nodig. Net zoals thuis eigenlijk. De regels waar iedereen in een land zich aan moet houden, heten “wetten”.

Opdracht 1

Kun je een aantal regels of wetten noemen waar je je aan moet houden? Noem er minimaal 3.

Wetten zijn door een overheid opgestelde regels waar de bevolking zich aan moet houden. Want als er geen wetten zouden zijn, kan een samenleving niet functioneren. Dan zou het recht van de sterkste en de brutaalste gelden.

Overtreding van een wet wordt gestraft met een boete of een gevangenisstraf. Voor dat laatste moet je het overigens wel erg bont maken. Veel mensen vinden daarom dat de straffen veel te licht zijn.

Wetten zijn vastgelegd in een groot aantal dikke wetboeken. Er zijn zoveel wetten, dat niemand ze allemaal kent. Maar je kunt bij een overtreding nooit beweren dat je niet wist dat iets niet mocht.

Op Curaçao geldt ook een aantal wetten. We kennen een systeem waarbij een aantal “partijen” betrokken is bij het maken van wetten, het controleren of de wet wordt nageleefd, en die kunnen straffen als de wet wordt overtreden.

In het rechtssysteem zijn er drie machten:

- De wetgevende macht, dit zijn op Curaçao de Staten. Deze mensen stellen de wetten op en nemen ze aan.
- De uitvoerende macht, dat zijn de ministers en de koning. Zij voeren de wet die gemaakt is door de staten uit.
- De rechtsprekende macht, dat zijn de rechters. Zij bepalen of iemand zich aan de wet heeft gehouden of niet. Mensen die zich niet aan de wet gehouden hebben kunnen straf krijgen van de rechter.

3.1 Recht en straf

Ieder mens is onschuldig tot het tegendeel bewezen is. Anders zouden er heel veel mensen de gevangenis in gaan.

Er zal daarom bewezen moeten worden dat iemand schuldig is aan wat hem ten laste is gelegd. Ten laste leggen betekent dat iemand wordt beschuldigd dat hij iets verkeerd heeft gedaan en daar straf voor kan krijgen.

Als je thuis iets verkeerd doet, krijg je waarschijnlijk straf van je vader, moeder, oma, broertje of zusje. Als je iets doet wat niet mag volgens de wet kun je ook straf krijgen. Niet van je vader of moeder, maar van een rechter.

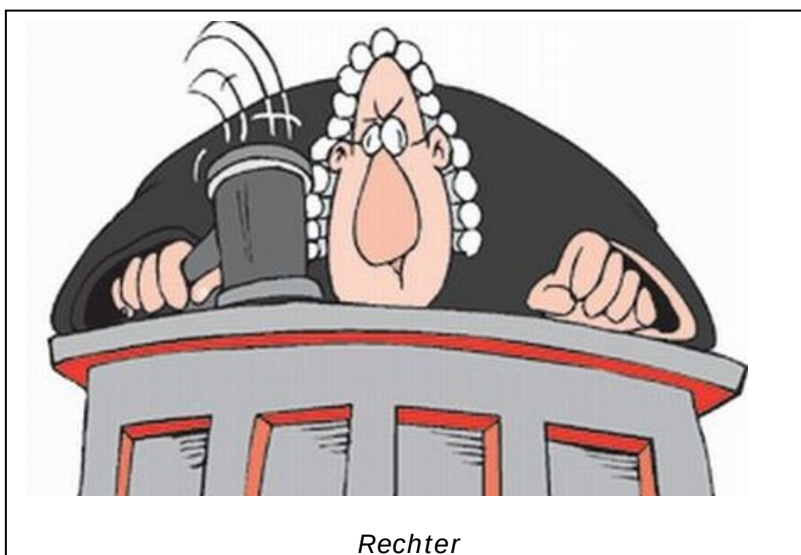
Op het moment dat je door de politie opgepakt wordt omdat je misschien iets verkeerd hebt gedaan ben je *verdachte*. De politie denkt dat je iets gedaan hebt wat tegen de wet is, maar moet dat ook kunnen bewijzen. De politie kan besluiten een verdachte op te sluiten. Dat kan in een speciale afdeling van de gevangenis, maar ook in een politiecel.

Als verdachte heb je recht op een advocaat. Dat is iemand die de wet kent, en voor je opkomt. Een advocaat controleert ook of de regels correct worden toegepast.

De politie verzamelt bewijzen van de misdaad. Dat kan zijn door getuigen (mensen die gezien hebben wat er gebeurd is en dat vertellen), door sporen, vingerafdrukken van de verdachte op de plaats van de misdaad of andere bewijzen. Die bewijzen worden aan het Openbaar Ministerie doorgegeven. Bij het openbaar ministerie werken ook advocaten, officieren van justitie genoemd, die de belangen van het land verdedigen.

Op het moment dat de officier van justitie voldoende bewijs heeft verzameld gaat hij naar de rechter om een rechtszaak te beginnen.

De officier van justitie probeert de rechter er van te overtuigen dat de verdachte schuldig is. De advocaat van de verdachte verdedigt de rechten van de verdachte.

De rechter bekijkt alle bewijzen en doet een uitspraak. Als niet bewezen is dat de verdachte schuldig is, is hij onschuldig en kan hij naar huis. Als de rechter het bewezen acht dat de verdachte schuldig is spreekt hij een straf uit.

Er zijn een aantal straffen die de rechter kan opleggen.

Zo zijn er bijvoorbeeld:

- Geldstraffen, boetes en schadevergoedingen
- Vrijheidsbeneming, de veroordeelde gaat de gevangenis in of als het een minderjarige is naar de jeugdgevangenis of de justitiële jeugdinrichting Curaçao (JJIC), maar ook huisarrest met een enkelband
- Taakstraffen, de veroordeelde moet een aantal uren werken voor de gemeenschap
- Voorwaardelijke straffen, als de veroordeelde het zelfde nog eens doet, krijgt hij ook nog straf voor de eerste veroordeling

Met andere woorden, bij de tweede keer dat iemand de zelfde misdaad pleegt krijgt hij ook de straf van de eerste keer boven op zijn straf.

Lesbrief 4. Afsluiting thema 1

Je hebt tijdens de lessen het een en ander geleerd over veiligheid. Tijdens deze les werk je in een groepje van 4 leerlingen aan een opdracht.

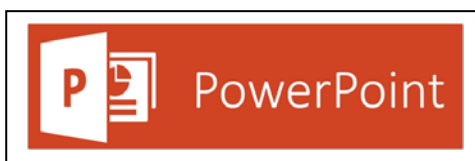
De opdracht luidt:

Maak als groepje een presentatie over veiligheid. Je mag op de computer, bijvoorbeeld in PowerPoint, je presentatie maken, maar je mag ook bijvoorbeeld zelf slides knutselen van karton en mooi maken.

De presentatie als groepje mag maximaal 15 minuten duren. De leerkracht verdeelt op thema's van de presentatie onder de groepjes. Deze thema's zijn:

- De politie
- Veilig thuis en veilig op school
- Het rechtssysteem op Curaçao
- Straf in de gevangenis

Je mag er van maken wat je wilt, zolang het maar over het thema gaat. Je kunt de map gebruiken, maar je kunt ook op bijvoorbeeld internet iets zoeken, of in de bibliotheek gaan kijken of daar een boek is over je onderwerp.

Thema 2. Criminaliteit en crimineel gedrag

Lesbrief 5. Criminaliteit

Het begrip *criminaliteit* kan omschreven worden als “alles wat door de wet als strafbaar is gesteld”.

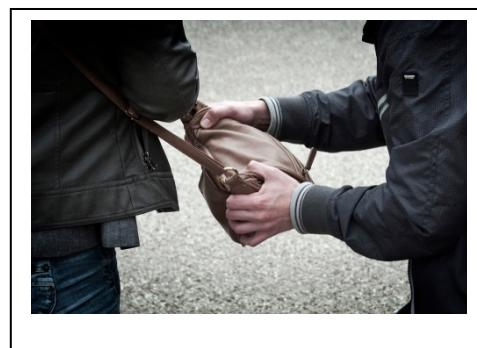
Dat kan dus heel veel betekenen.

Criminaliteit is er in alle soorten en maten. Dit laat ook zien dat niet alle soorten criminaliteit even ernstig zijn. Bij minder ernstige vormen spreken we van **kleine criminaliteit**.

Bij het zich herhaaldelijk schuldig maken aan kleine criminaliteit krijgt iemand wel een zwaardere straf. Kenmerkend voor kleine criminaliteit is:

- dat de strafbare feiten meer voorkomen;
- ze minder ernstig zijn;
- en de straffen beperkt zijn.

Kleine criminaliteit is bijvoorbeeld winkeldiefstal en vandalisme. Kleine criminaliteit mag dan niet zo zwaar gezien worden, het is wel vaak heel hinderlijk. Vooral ouderen mensen raken hierdoor angstig en durven niet meer makkelijk de straat op.

Opdracht 1

Geef samen met iemand in de klas 4 voorbeelden van kleine criminaliteit die jullie wel eens gezien hebben of van gehoord hebben.

5.1 Zware criminaliteit

Naast kleine criminaliteit bestaat ook de grote of **zware criminaliteit**. Deze ernstige vorm bestaat uit plegen van zware misdrijven zoals roofovervallen, verkrachting of moord. De criminaliteit is sterk in beweging. Bij zware en *georganiseerde* criminaliteit worden steeds verfijndere 'technieken' toegepast. Daardoor laten organisaties zich moeilijker vangen.

Er is een aantal soorten zware criminaliteit.

5.1.1 Verkeerscriminaliteit

Agressief rijgedrag is een verzamelnaam voor grote snelheidsovertredingen, afsnijden, enz. De politie pakt agressief rijgedrag o.a. aan met surveillance met onopvallende auto's.

Door rood rijden is één van de dingen de politie extra controleert. Door rood rijden kan namelijk dramatische gevolgen hebben. Verkeerslichten staan op gevaarlijke of drukke kruisingen en zijn strak ingeregeld om het verkeer zo vlot mogelijk door te laten stromen. Mensen die dan het gaspedaal nog even iets verder intrappen, lopen het risico om andere verkeersdeelnemers te raken

Bellen in de auto is sinds 2002 wettelijk verboden. Het is verboden om een telefoon vast te houden of tussen je kin en je schouder te klemmen. Wie toch wil bellen, kan dat handsfree doen.

5.1.2 Agressieve criminaliteit

Moord/doodslag. Doodslag plegen, betekent iemand opzettelijk doden zonder voorbedachte rade. Een moord plegen is iemand opzettelijk doden met voorbedachten rade. Voorbedachte rade betekent dat iemand het van te voren bedacht heeft.

Lichamelijk en geestelijk geweld. Vormen van lichamelijk geweld kunnen zijn: vechten, slaan, schoppen, de trap afduwen, brandwonden veroorzaken, enz.

Vormen van geestelijk geweld kunnen zijn: vernederen, kleineren, bedreigen van het slachtoffer, enzovoort.

Vandalisme; is het opzettelijk vernielen van andermans eigendom zoals het beschadigen van auto's, vernielen van huizen, stukgooien van ruiten, enzovoort.

5.1.3 Seksuele criminaliteit

Incest is een seksueel contact door een familielid of vertrouwenspersoon dat het kind heeft beschadigd.

Verkrachting. Bij verkrachting gaat het meestal om ongewenste geslachtsgemeenschap, maar bijvoorbeeld met een voorwerp de vagina binnendringen is ook verkrachting.

Aanranding; is iedere andere ongewenste aanraking met een seksuele bedoeling. Het kan zijn dat het slachtoffer wordt gedwongen om seksuele handelingen te ondergaan, maar ook dat zij wordt gedwongen om zelf seksuele handelingen te verrichten. De omstandigheden waaronder een vrouw aangerand of verkracht wordt, kunnen heel verschillend zijn.

5.1.4 Vermogens criminaliteit

Diefstal betekent spullen van andere mensen afnemen die niet van jou zijn. Dit zijn meestal spullen met een grote waarde en/of die makkelijk verkocht kunnen worden. Heling is het doorverkopen van gestolen goederen.

Fraude is een verzamelbegrip waarmee meestal vermogensdelicten zoals oplichting, verduistering en bankbreuk mee worden aangeduid.

5.1.5 Overige criminaliteit

Hierbij horen onder andere:

Verboden wapenbezit, dit is het in bezit hebben van een wapen waarvoor geen vergunning is verstrekt. Het aangeven van verboden wapenbezit kan gedaan worden bij de politie.

Drugshandel; dit is het inkopen en verkopen van grote hoeveelheden drugs. Drugs zijn verdovende middelen waar je verslaafd kunt raken. Verslaafd zijn, betekent dat je niet meer zonder kunt.

Opdracht 2

Welke soorten criminaliteit komen op Curaçao het meest voor?

Hoe weet je dat?

Geef daar minimaal 3 voorbeelden van.

Lesbrief 6. Een overval

6.1 Daders en slachtoffers

Bij een overval zijn een aantal mensen betrokken:

- De daders. Dit zijn de mensen die de misdaad plegen.
- De slachtoffers. Dit zijn de mensen die de misdaad hebben ondergaan

Daders en slachtoffers

Een slachtoffer van een misdaad kan daarna nog behoorlijk lang last hebben van een aantal gevolgen.

Dit kunnen zijn:

- Lichamelijke gevolgen, bijvoorbeeld gehandicapt geworden als gevolg van een misdaad, of een hoge bloeddruk met hoofdpijn kan het gevolg zijn van een misdaad.
- Psychische gevolgen, bijvoorbeeld angst houden, een gevoel van onveiligheid hebben, concentratieproblemen hebben of een gevoel van wraak blijven houden.
- Materiële gevolgen, als bijvoorbeeld je spullen zijn gestolen
- Sociale gevolgen, mensen niet meer vertrouwen en daarom niet meer met mensen praten of op bezoek gaan

Slachtoffers

Het *verwerken* van de misdaad als slachtoffer kan soms heel lang duren. Het koste vaak veel tijd om weer helemaal de oude te worden. De tijd die dat duurt, is voor ieder mens verschillend.

Soms hebben slachtoffers professionele hulp nodig bij de verwerking. Ze komen dan terecht bij een *hulpverlener*. Dit kan een psycholoog zijn, of een maatschappelijk werken, soms een psychiater, en in andere gevallen iemand van bureau slachtofferhulp.

Slachtofferhulp:

<http://www.slachtoffer.org/nl/>

Kijk het stukje van de film nog eens terug waarin de overval gepleegd wordt. Je weet dat het niet echt is, de overvallers en de slachtoffers zijn acteurs, maar het lijkt heel echt.

Opdracht 1

De leerkracht organiseert een klassengesprek. De stoelen in de klas worden in een kring gezet. Iedere leerling mag zeggen wat hij wil, de leerkracht stuurt het gesprek.

Het gesprek gaat over of je zelf wel eens het slachtoffer bent geweest van een misdaad en wat je zelf kan doen als het je gebeurt.

Wat is de beste manier om te reageren als er een overval bij je thuis wordt gepleegd?

6.2 Veiligheid in je eigen huis

In een vorige lesbrief hebben we het er al kort over gehad: de veiligheid in je eigen huis.

Een overval in je eigen huis is vaak moeilijk te voorkomen. Als mensen je echt willen overvallen, lukt het vaak ook. Maar er zijn wel een aantal dingen die je kunt doen om het mensen moeilijker te maken een overval te plegen. Dat hoeft lang niet altijd geld te kosten.

Hier volgt een aantal tips die je thuis kunt opvolgen.

- Doe nooit zomaar de deur voor iemand open. Kijk eerst door het raam wie er voor de deur staat. Als je die persoon niet kent, vraag hem (of haar) wie hij/zij is en wat hij/zij wil.
- Laat geen onbekenden binnen.
- Gebruik een kettinkje aan de deur. Hierdoor kan de deur op een kiertje open maar kunnen mensen de deur niet open trekken om binnen te komen.

- Let op of mensen smoesjes gebruiken om binnen te komen. Iemand die de waterstand komt opnemen terwijl de meter buiten staat is raar. Ook zielige praatjes van mensen die je niet kent, moet je niet vertrouwen.

- Als je het niet vertrouwt, bel dan meteen de politie: 911.

- Geef nooit een bankpasje met pincode af aan iemand die bij de deur staat. Als iemand toch een bankpasje met de pincode kan meenemen, blokkeer dan meteen bij de bank de rekening.
- Vraag om een legitimatie als iemand aan de deur staat die je niet vertrouwt en controleer die legitimatie rustig en goed.

Er zijn ook veel dingen die je zelf kunt doen om een inbraak te voorkomen.

Bijvoorbeeld:

- Vermeld **niet** op social media (facebook, twitter, Hi5, en dergelijke) dat je op vakantie gaat.

- Als je op vakantie bent kun je met een automatische schakelaar de lichten aan en uitzetten. Inbrekers kunnen dan denken dat er iemand thuis is.
- Vertel de buren dat jullie op vakantie gaan, en vraag of ze af en toe in huis willen kijken en de gordijnen open en dicht te doen.
- Laat wat op tafel staan zoals lege koffiekopjes en misschien wat speelgoed in de kamer. Daardoor lijkt het of er iemand thuis is als je op vakantie bent.

- Zorg voor voldoende buitenverlichting.

- Sluit de ramen en deuren van plekken waar niemand is. Als je bijvoorbeeld achter op de porch zit kun je het beste de voordeur op slot doen. Maar doe ook WC raampjes dicht.
- Zet de dure spullen in huis op een zodanige plek waardoor mensen ze niet door het raam kunnen zien.
- Haal de sleutels uit de deur, ook aan de binnenkant. Als een inbreker de sleutel kan zien zitten, kan hij het raampje kapot maken en de deur open maken.

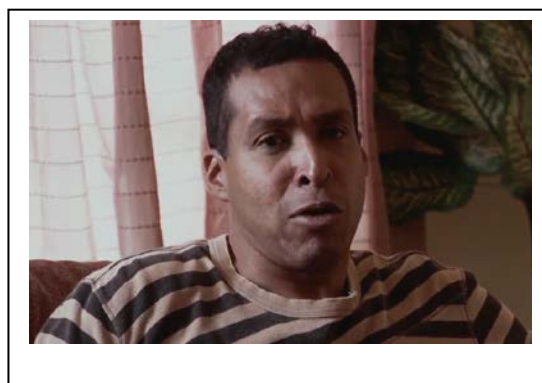
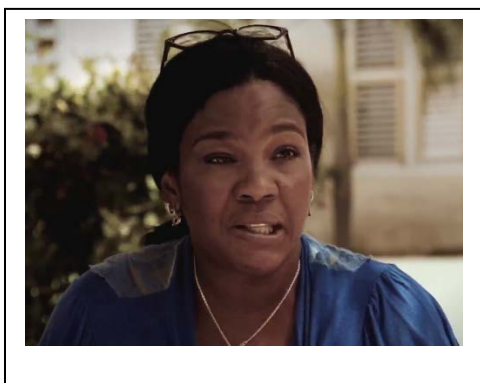
- Zet ladders en kliko's weg. Mensen kunnen daar op klimmen en via het dak inbreken.
- Snoei hoge bomen waar mensen in kunnen klimmen, en zorg dat ze niet via de boom op het dak kunnen komen.
- Sluit het huis goed af als iedereen naar bed gaat. Controleer of de deuren op slot zitten, of de ramen dicht zitten, en of er voldoende verlichting om het huis is. Als er een lamp niet brandt, vertel het dan je ouders. Zij kunnen er een nieuwe in zetten.
- Een waakhond in of bij het huis schrikt vaak inbrekers af.

Lesbrief 7. Gedrag

Mensen worden niet als crimineel geboren, mensen worden crimineel gemaakt. Vaak heeft de omgeving grote invloed of iemand crimineel wordt of juist niet.

In de film zie je een psycholoog en een maatschappelijk werker aan het woord.

Opdracht 1

Kijk die stukjes nog eens terug en probeer samen met een andere leerling de redenen te begrijpen hoe en waarom jongeren in de criminaliteit terecht kunnen komen.

Zou het jou ook kunnen overkomen? Waarom wel of waarom niet?

7.1 Criminaliteit in de buurt

Op straat kunnen er veel criminele dingen gebeuren. Misschien ook wel bij jou in de straat.

Auto inbraak

Drugs verkopen

Inbraak in een huis

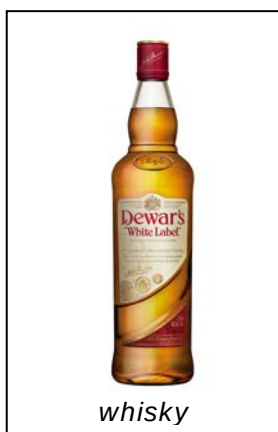
Opdracht 2

Kun je noemen welke criminele dingen er bij jullie in de straat zijn gebeurd? Als er niks gebeurt, kun je dan vertellen wat er zou kunnen gebeuren?

7.2 Criminaliteit en alcohol

In de film zie je een jongen, Aldrion, en die is opgenomen in een inrichting. Hij heeft een probleem met alcohol. Hij krijgt straf voor de dingen die hij gedaan heeft, en krijgt een behandeling voor zijn alcoholprobleem. Door het gebruik van alcohol heeft hij dingen gedaan die hij zonder alcohol waarschijnlijk niet gedaan zou hebben.

Alcohol is een vloeibare stof die in dranken zoals bier, wijn, whisky en rum voorkomen. Mensen drinken alcohol omdat het er voor zorgt dat je je lekker gaat voelen. Je kunt niet meer helder nadenken als je te veel alcohol op hebt.

Als je verslaafd bent aan alcohol en je drinkt te veel dan kan dat je hersenen beschadigen. Jonge kinderen mogen daarom ook geen alcohol drinken.

Bij alle winkels is er daarom ook een leeftijdsgrens: kinderen onder de 16 jaar mogen geen drank kopen zoals wijn en bier, en kinderen onder de 18 jaar mogen geen sterke drank kopen zoals whisky.

Veel jongeren gaan in het weekend naar een feestje of de disco met vrienden. Een biertje hoort er dan bij, denken ze, maar is dat wel zo? Helaas bestaan er onder de jongeren veel misverstanden over drank. Het grootste misverstand is dat je het *moet* drinken om het leuk te hebben. Alcohol drinken lijkt heel normaal, je ziet het iedereen overal doen in reclames, films en novellas.

Zeker acht van elke tien volwassenen drinkt wel eens of regelmatig alcohol. In een groep is het vaak moeilijk om 'nee' te zeggen tegen alcohol want de andere zeggen dan vaak: Ach joh, neem toch gewoon een biertje, doe toch niet zo braaf.

Waarom beginnen jongeren met het drinken van alcohol? Niet omdat het zo lekker is, want dat weet je vaak niet als je het nog nooit hebt gedronken. Meestal is het uit nieuwsgierigheid, maar ook om er bij te horen. Drank is cool denken veel jongeren. Er zijn ook jongeren die drinken omdat ze onzeker zijn, gepest worden of zich eenzaam voelen. Je moet vaak een sterke wil hebben om je niet te laten overhalen alcohol te drinken.

7.2.1 De grenzen

Hoe kleiner je lichaam, hoe gevoeliger het is voor de gevolgen van alcohol. Als je regelmatig alcohol gebruikt, kan dat de ontwikkeling van je lichaam vertragen. Jongeren kunnen daarom beter geen alcohol drinken tot ze zijn uitgegroeid, dat is zo rond je 16de. Lichte alcohol mag dan ook alleen verkocht worden aan jongeren boven de 16. Voor sterke drank moet je minstens 18 zijn. Toch komt gebruik van alcohol vaak onder de 16 jaar voor. Dit gebeurt dan meestal thuis of op een feestje. Jongeren drinken om uit te proberen of om grenzen te verkennen. Of ze pakken stiekem een drankje als de ouders niet thuis zijn.

Hoeveel kunnen mensen drinken zonder gevaar voor schade?

Meisjes en vrouwen drinken meestal minder dan jongens en mannen. Voor meisjes en vrouwen ligt de grens bij maximaal 2 glazen per dag, voor jongens en mannen bij 3. Meer is slecht voor je lichaam. Helaas houden veel mensen zich niet aan deze regel. Uit onderzoek blijkt dat niet alleen volwassenen, maar ook jongeren maar al te vaak over de grens gaan. Wie op jongere leeftijd al veel drinkt, loopt een grotere kans om *verslaafd* te raken.

Een giftige stof

Hoe meer alcohol iemand drinkt, hoe slechter hij kan nadenken. Niet voor niets zijn er zoveel reclamespotjes over “geniet, maar drink met mate”. Een beetje alcohol is niet erg, maar teveel is dus niet goed voor je. Mensen raken vaak heel blij na een of twee glazen drank. Voor mensen die ouder zijn dan 45 jaar, is een glas vaak al genoeg.

7.2.2 De hersenen

Je hersenen kunnen aangetast worden door drank. Alcohol komt via de maag en de dunne darm in het bloed terecht. Het bloed zorgt ervoor dat de stof dan door je hele lichaam wordt verspreid. Als de alcohol je hersenen heeft bereikt, merk je dat je ‘licht’ wordt in je hoofd. Alcohol verdooft de hersenen. Dronken mensen zien de dingen om zich heen niet goed meer en kunnen niet goed nadenken. Vaak zeggen of doen ze dingen waar ze later spijt van hebben. Wie in een korte tijd heel veel drinkt, kan een black out krijgen. Dat is een storing in je geheugen. Meestal herinner je je dan niet meer wat er is gebeurd.

Mensen die jaren lang meer dan 25 glazen per week drinken, worden later meestal ziek. Hun geheugen wordt steeds slechter en ze krijgen moeite met denken.

7.2.3 Verslaafd

Alcohol is niet alleen een giftige stof, maar het is ook verslavend. Net als nicotine en sigaretten. Aan roken raak je heel snel verslaafd. Gelukkig is dat bij alcohol niet zo. Niet iedereen die wel eens een glaasje drinkt, raakt verslaafd. Dit gebeurt alleen bij mensen die heel gevoelig zijn voor alcohol of bij mensen die heel veel drinken. Langzamerhand kunnen ze dan niet meer zonder drank. Die mensen heten alcoholisten. Hun lichaam is aan alcohol gewend en vraagt dan steeds meer. De drank bepaalt hun leven. Vaak beginnen ze 's morgens al met drinken. Dan stoppen ze een tijdje en opeens beginnen ze te trillen en worden ze ziek. Verslaafde mensen hebben meestal grote problemen, meestal gaan ze daardoor drinken. Hun gezondheid gaat achteruit, ze kunnen niet meer werken en raken hun baan kwijt, terwijl tegelijkertijd drank veel geld kost. Ouders die verslaafd zijn aan drank kunnen vaak niet meer goed voor hun kinderen zorgen. Dan is er hulp nodig. De kinderen gaan dan meestal naar pleeggezinnen.

7.2.4 Afkicken

Een alcoholist die wil afkicken, kan daar voor hulp vragen. Bijvoorbeeld bij een afkickcentrum. Afkicken is van je verslaafdheid afkomen. Het valt niet mee en het lukt alleen als je het zelf wil en doorzet. Het vervelende aan alcoholisme is dat het nooit echt helemaal overgaat. Een alcoholist die van de drank af is, kan nooit voor de gezelligheid een glaasje mee drinken, want anders wordt hij zo weer verslaafd.

7.3 Criminaliteit en drugs

Bij het woord drugs denken veel mensen aan verschrikkelijke dingen. Maar eigenlijk betekent het woord drug 'medicijn of kruid'. Drugs hebben invloed op je geest en op je gevoel. Je hallucineert dan (dingen zien die er niet zijn). Drugs zijn verslavende middelen die worden gebruikt om een fijn gevoel te krijgen en soms voor een betere prestatie bij het sporten maar ook als pijnstillers bij ziektes.

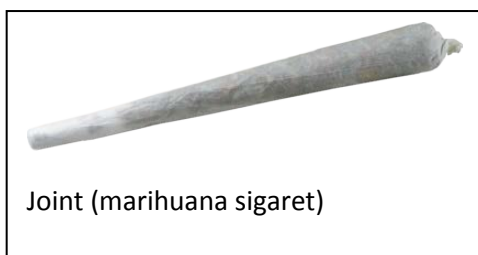
7.3.1 Waarom worden drugs gebruikt?

Als je je vervelend voelt, ga je misschien lezen of dansen of sporten. En als je moe bent of moet doorwerken, neem je een stevige boterham en een kopje thee. Sommige mensen denken daar anders over en kiezen voor de ongezonde oplossing, drugs dus. Maar drugs worden niet alleen gebruikt om je weer fit te voelen.

Sommige mensen gebruiken het omdat ze het lekker vinden en omdat het een kick geeft. Maar er zijn ook mensen die het gebruiken omdat ze onzeker zijn of stoer willen doen.

Je kunt, net als met alcohol, ook verslaafd raken en dan kun je niet meer zonder. Je kunt ook drugs gaan gebruiken uit verveling, dan kun je een jointje rollen en dan ben je bezig. Erg slim is dat niet, want het is veel verstandiger om een boek te pakken of buiten te gaan spelen. Desnoods ga knutselen, tekenen of computeren **maar drugs zijn slecht voor je!**

Joint (marihuana sigaret)

XTC pilletjes

Mensen gebruiken drugs omdat ze iets aan hun leven willen veranderen. Ze willen er bijvoorbeeld bij horen als ze geen vrienden hebben en dan gaan ze drugs gebruiken en sommigen mensen vinden je dan stoer. Ze gebruiken het ook als ze thuis mishandeld worden want dan wil je je fijner voelen.

Mensen kunnen zich ook vervelen en dan willen ze vaak experimenteren en een van die proefjes is vaak drugs proberen. Als je drugs een keer gebruikt is het niet zo erg maar zodra je niet meer zonder drugs kan ben je verslaafd en het is moeilijk om er dan vanaf te komen. De meeste mensen denken dat drugs een oplossing is maar uiteindelijk worden de drugs het probleem.

7.3.2 Wat voor soorten heb je?

Je hebt harddrugs en softdrugs. Wiet, hasj en lijm snuiven zijn softdrugs. Maar je hebt ook harddrugs zoals: heroïne, cocaïne, morfine, LSD en XTC. Softdrugs zijn niet zo heel gevaarlijk voor je als harddrugs, maar je kunt er wel aan verslaafd raken.

Sommige harddrugs zijn gevaarlijk omdat je er snel verslaafd aan raakt. Anderen omdat ze je hersens aantasten. Soms komt het nog goed met de verslaafde, maar het kan ook zo zijn dat hij/zij een permanente beschadiging oplopen. Daardoor kan je je niet meer concentreren en kan het steeds slechter met je gaan. Harddrugs zijn heel schadelijk voor jou en voor je lichaam.

Softdrugs zijn eigenlijk drugs waar mensen een tijdje van kunnen genieten, net zoals alcohol, koffie met cafeïne en sigaretten. Ze zijn slecht voor je lichaam en toch gebruiken veel mensen ze.

Je kunt er verslaafd aan raken, maar het is toch niet zo erg als harddrugs. Als je er mee wilt stoppen kan dat, maar de meeste mensen vinden dat erg moeilijk. Dus het is gewoon beter als je er helemaal niet aan begint.

Harddrugs zijn heel er slecht voor je lichaam. Als je er verslaafd aan raakt, kan je er bijna niet meer mee stoppen. Als je er verslaafd aan raakt, moet je geholpen worden om te stoppen. Harddrugs zijn erg duur. Mensen die ze niet kunnen betalen bijvoorbeeld omdat ze geen werk meer hebben gaan stelen vaak bij hun ouders of bij hun vrienden. Het is verboden om harddrugs te gebruiken. Als je door de politie gepakt wordt, moet je naar de gevangenis.

7.3.3 Waar haal je drugs vandaan?

Jongeren die drugs gebruiken, komen daar aan door dat ze het van hun vrienden kopen die al langer drugs gebruiken. Je kunt die van een *dealer* kopen, een dealer is iemand die drugs verkoopt.

De dealer verkoopt soft en harddrugs; je moet er meestal veel voor betalen. In jongerendiscotheken dealen mensen ook gewoon, ze blijven maar zeuren tot dat je “ja” zegt en zo kun je dus verslaafd raken. Soms gooien mensen drugs in je drankje als je even niet oplet.

Dealn mag niet. Als de politie je pakt voor dealn, ga je de gevangenis in.

7.3.4 Wat doen drugs met je?

Sommige drugs verdoven je. Andere zorgen ervoor dat je je even lekker gaat voelen. Door de verdoving van drugs voel je ook de pijn en het verdriet niet, dus je zenuwen werken niet. Totdat de verdoving is uitgewerkt: dan voel je je heel vervelend en word je heel snel boos. Dat heet stoned. Stoned is een dronkenschap maar dan van drugs. Je moet het dus nooit doen!

Van drugsgebruik verandert je lichaam heel erg. Je wordt heel mager, je krijgt haaruitval, je tanden rotten en je wordt mager.

Je spieren verslappen en als het heel erg is, kun je niet meer lopen. Dat betekent dus dat je geen geld meer kunt stelen en dan kun je geen drugs meer kopen waardoor je afkickverschijnselen krijgt en dat betekent dat je je heel ernstig ellendig voelt en je kunt er uiteindelijk dood aan gaan. Je raakt meestal je vrienden en familie kwijt en als je je familie en vrienden kwijt raakt, voel je je eenzaam en ga je weer meer drugs gebruiken om je fijner te voelen.

Veel *chollers* op Curaçao zijn drugsverslaafden die op straat zwerven.

Opdracht 3

Probeer eens uit te leggen hoe het kan dat mensen die alcohol en/of drugs gebruiken eerder crimineel gedrag laten zien dan mensen die dat niet doen.

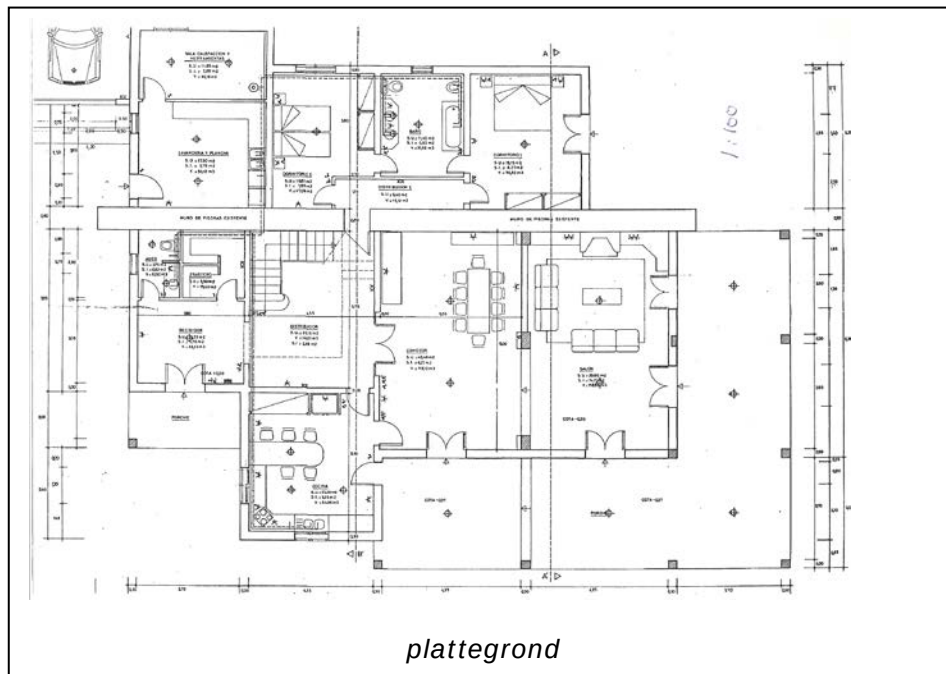

Lesbrief 8. Afsluiting thema 2

De eindopdracht van thema 2 moet je thuis voorbereiden. Samen met iemand uit je klas ga je het volgende doen:

- Maak een plattegrond van de school. Die mag je tekenen maar als je het wilt en kunt mag je het ook knutselen.
- Geef aan hoe en waar de school afgesloten wordt.
- Geef ook aan wat jullie vinden dat veiliger kan of moet op school.

Leg jullie tekening of geknutseld werk uit aan de klas.

Thema 3. Signaleren van crimineel gedrag

Lesbrief 9. Gedragsregels

Heel vaak kun je niet aan iemand zien of hij crimineel is of niet. Mensen die er netjes uitzien, hoeven zich niet altijd netjes te gedragen, en mensen die er onverzorgd en slordig uit zien hoeven niet altijd crimineel te zijn. Je kunt dus aan iemands uiterlijk niet zien of hij crimineel is.

Je kunt wel aan iemands gedrag zien of hij crimineel doet.

Normaal gedrag is het gedrag dat de mensen in de maatschappij accepteren als gewenst gedrag. De norm (normaal = volgens de norm) wordt bepaald door de samenleving. Wij met z`n allen op Curaçao vinden een aantal dingen normaal en een aantal dingen niet normaal. Gedrag dat wij als samenleving op Curaçao niet normaal vinden, noemen we abnormaal, afwijkend of onaangepast.

Dat betekent dat mensen die op een andere plek op de wereld wonen misschien dingen normaal vinden die wij op Curaçao niet normaal vinden, en andersom.

In het Midden-Oosten vinden mensen het normaal dat een man met meer vrouwen trouwt. Wij op Curaçao vinden dat niet normaal want een man trouwt met één vrouw. In sommige landen in Azië vinden mensen het normaal om honden op te eten. Wij op Curaçao vinden dat niet normaal. Op Curaçao vinden wij het normaal dat we ons huis in een kleurtje verven, in Nederland vinden de mensen dat niet normaal.

Er is wel een aantal zaken die mensen over de hele wereld niet normaal vinden. Inbreken en stelen vinden mensen over de hele wereld niet normaal.

Alle landen op de wereld hebben hun eigen wetten en regels. Wat in het ene land *strafbaar* is, kan misschien in een ander land zijn toegestaan.

Opdracht 1

Geef samen met 3 klasgenoten 4 voorbeelden van gedrag dat wij op Curaçao normaal vinden, en 4 voorbeelden van gedrag wat wij op Curaçao **niet** normaal vinden.

Normaal:

Niet normaal:

Hoe zie je dat het gedrag niet normaal is? Waar blijkt dat uit?

9.1 Gedrag op school

Iedereen op Curaçao moet tot zijn 18^e jaar naar school. Dat hebben we met elkaar afgesproken en die afspraak vastgelegd in een wet. Die wet heet de leerplicht.

Behalve dat je op school leert rekenen, schrijven, lezen en samenwerken, leer je ook wat de samenleving verwacht van mensen. Namelijk hoe je je moet gedragen.

In de film zie je een oud-docent. Hij heeft het over onder ander *gezamenlijk opvoeden*. Kijk de stukjes van de docent nog eens terug.

Opdracht 2

Wat bedoelt de docent met *gezamenlijk opvoeden*?
Wie zijn er bij betrokken bij het gezamenlijk opvoeden?
Waarom zou dat belangrijk kunnen zijn?

9.2 Gedrag thuis

Thuis gedraag je je waarschijnlijk anders dan op school. Als je thuis bent, heb je niet met de juf of met de kinderen uit de klas te maken. Thuis heb je te maken met je vader en/of moeder, misschien broertjes of zusjes, ooms en tantes en vriendjes in de buurt.

Ook daar gelden regels hoe de mensen in het gezin thuis met elkaar omgaan. Thuis heb je waarschijnlijk regels hoe laat je naar bed moet, welke tv programma's je mag zien, hoe laat er gegeten wordt en welke kleren je aan mag.

Opdracht 3

Noem samen met een klasgenoot 3 regels die thuis gelden voor allebei.

De docent bespreekt die regels in de hele klas. Gelden de regels die voor jullie gelden ook voor andere kinderen?

Lesbrief 10. Herkennen van crimineel gedrag

Met criminaliteit wordt (ruim genomen) bedoeld als alles wat niet mag en slecht is, zoals diefstal, moord etc. Het plegen van een misdaad dus. Iemand die zoiets doet noem je een crimineel. Dit verschilt per land, zo gelden er in Nederland andere regels als in België. Maar er zijn ook dingen die eigenlijk overal verboden zijn, zoals moorden. De straffen hiertegenover verschillen. Zo bestaat in landen als de VS, Iran en China nog altijd de doodstraf, terwijl die in de meeste landen meestal is afgeschaft.

De wereld van de criminaliteit noemen we de onderwereld.

Iemand die criminaliteit voor zijn inkomen doet, begeeft zich in de onderwereld. Dat zijn de echte zware jongens.

Sommige soorten criminaliteit kun je zelf zien. Je ziet bijvoorbeeld als iemand een ander berooft, je kunt zien hoe een crimineel drugs verkoopt. Er zijn ook soorten criminaliteit die je op straat en in je omgeving eigenlijk niet kunt zien. Denk daarbij aan fraude en computercriminaliteit (het stelen van gegevens van computers door andere computers te "hacken").

Aan iemands uiterlijk kun je niet zien of iemand een crimineel is, dat kun je alleen aan het gedrag zien.

10.1 Criminaliteit op straat

Vaak ziet het er spannend uit. Jongens of meisjes die de nieuwste kleren hebben, misschien een dure auto rijden en veel geld hebben om uit te geven. Maar niet iedereen is rijk geboren en kan zo maar alles kopen wat hij wil. De meeste mensen werken hard voor hun geld, hebben een betaalde baan als ondernemer of werken voor een baas en kunnen daarmee hun rekeningen betalen en voor hun familie zorgen. Zo hoort het ook.

Voorbeelden van straatcriminaliteit zijn:

- Diefstal met geweld
- Zakkenrollerij (stelen van iemands portemonnee)
- Vandalisme
- Bedreiging
- Mishandeling
- Drugs dealen

Er zijn dus ook mensen die snel veel geld willen verdienen. Vaak lijkt de makkelijkste optie om criminele dingen te doen. Snel geld verdienen en daarvoor weinig hoeven doen. Dat klinkt goed nietwaar?

De realiteit is anders. Criminelen worden vaak gepakt door de politie en afhankelijk van de misdaad gestraft. Criminelen moeten altijd oppassen dat andere criminelen hen niks willen aandoen (vermoorden, in elkaar slaan, stelen, afpersen). Een crimineel heeft geen vrienden, alleen andere criminelen.

Opdracht 1

Maak een tekening van iets crimineels dat je zelf een keer gezien hebt. Je hoeft je naam er niet op te zetten. Als iedereen klaar is, hangt de docent alle tekeningen op in de klas. Als je wilt, mag je iets over je tekening vertellen.

Je hebt 45 minuten om de tekening te maken.

10.2 Jeugdcriminaliteit

In les 9 hebben we gezien dat mensen niet als crimineel worden geboren, maar crimineel worden gemaakt. Crimineel worden kan veel verschillende oorzaken hebben.

Met jeugdcriminaliteit wordt bedoeld *“al het strafbare gedrag van jongeren tussen de 0 en 24 jaar”*.

Vooraf de groep jongeren tussen de 12 en 18 jaar is vaak vatbaar voor criminaliteit.

De oorzaken waardoor een jongere in aanraking kan komen met criminaliteit kunnen zijn:

- Thuissituatie en opvoeding

Als je aan een slechte thuissituatie denkt, denk je aan dingen zoals: mishandeling, tienermoeders, alcohol/drugs gebruik van de vader/moeder, echtscheiding en/of gebrek aan aandacht door teveel kinderen.

Als dit soort problemen zich voordoen in een opvoeding van het kind kan het later fout gaan. Vanuit thuis krijgt een kind ook bepaalde normen en waarden mee. Je hoort ook te leren hoe je met andere mensen om moet gaan en hoe je je moet gedragen. Door zo'n slechte opvoeding kunnen jongeren problemen krijgen met zichzelf en dit uiten door aan criminaliteit te gaan doen.

- Groepsgedrag en vrienden

Als een jongere 'foute' vrienden krijgt, neemt hij al snel allemaal gebruiken van hen over. Vooral in groepsgedrag durft en kan hij meer omdat hij sterker is met de groep erbij.

Als de jongere zich verveelt met zijn vrienden of als hij zijn agressie wil uiten, gaat hij veel sneller bijvoorbeeld iets vernielen. Met vrienden voelt hij zich ook vaak stoerder en hij raakt misschien wel aan de drugs. Hierdoor kunnen hele foute dingen gebeuren.

- Onderwijs

Hoe kan onderwijs leiden tot criminaliteit? Als de probleemjongeren op school in aanraking komen met andere probleemjongeren kan dat tot een 'gevaarlijke' groep leiden. Ze nemen de gewoonten van elkaar over en al snel kunnen ze gaan spijbelen of gewoon wegblijven van school. Dit leidt ertoe dat ze geen diploma krijgen en dan denken dat ze niks meer kunnen doen in de toekomst. Dat is weer een probleem erbij en daarom gaan ze maar over tot criminaliteit.

Er zijn ook andere manieren waarom het onderwijs te maken heeft met jeugdcriminaliteit. Het kan namelijk ook komen doordat de jongeren zich kansloos voelen in de klas. Het niveau is te hoog gegrepen voor ze en dan denken ze dat ze niks meer kunnen en de cijfers gaan steeds verder achteruit. Dit kan leiden tot wegblijven van school en in aanraking komen met andere jongeren die van school gegaan zijn. Dat kan weer leiden tot jeugdcriminaliteit.

- Psychische problemen

Bij psychische problemen kun je denken aan emotionele verwaarlozing, depressie, alcohol en drugs etc. Criminaliteit ontstaat vaak bij vele tegenslagen. Op een gegeven moment kan iemand het allemaal niet meer aan en daardoor raakt hij op het verkeerde pad.

10.3 Mogelijke oplossingen voor jeugdcriminaliteit

Een echte oplossing voor (jeugd)criminaliteit zal er waarschijnlijk nooit komen. Maar dat is natuurlijk nog geen reden om niet te gaan kijken of er oplossingen zijn.

Er zijn veel jongeren die ergens in een wijk afspreken met een groep om daar te gaan hangen en praten met elkaar. Dit kan leiden tot verveling en dus tot criminaliteit. Een oplossing daarvoor kan zijn om in iedere wijk een soort hangplek of ontmoetingsplaats te maken. Je zet bijvoorbeeld ergens een gebouw of buurthuis neer waar de jongeren heen kunnen gaan om gezellig met elkaar te zitten en je kunt leuke activiteiten organiseren.

Een andere oplossing kan zijn dat er meer toezicht is in de wijk door politie, beveiligers of ouderen met gezag en respect.

School kan ook een oplossing bieden voor jeugdcriminaliteit. Als je naar school gaat en je beter gestimuleerd wordt, heb je een goede basis voor de toekomst. Je kunt beginnen aan een leuke baan en je eigen geld verdienen.

Soms kan het gebeuren dat je niet meer thuis woont, om wat voor reden dan ook. Je belandt op straat, zit niet meer lekker in je vel en weet niet meer wat je moet doen. Vaak word je dan opgenomen in een kindertehuis. Maar sommige instellingen gaan niet goed om met dit soort jongeren. Een goede psychologische begeleiding helpt.

Opdracht 2

Bekijk vast de opdracht van lesbrief 12. De klas wordt verdeeld in groepjes. Je krijgt tijd om vast wat ideeën te bedenken voor het toneelstukje.

Lesbrief 11. Reageren op onveilige situaties

Op de televisie zie je vaak mensen die heldhaftig een misdaad voorkomen of misschien wel oplossen.

Niet iedereen is een held, en dat hoeft ook helemaal niet. Vaak is het beter om criminaliteit te voorkomen dan de held te spelen. Behalve dat het heel gevaarlijk voor jezelf kan zijn, kun je ook anderen in gevaar brengen als je de held wilt zijn.

11.1 Veilige en onveilige situaties herkennen

Zoals je weet, betekent veiligheid *het ontbreken van gevaar*.

Als je aan veiligheid in het algemeen denkt, kun je het over heel veel verschillende dingen hebben. Denk bijvoorbeeld aan:

- Arbeidsomstandigheden
- Beveiliging en bewaking
- Binnenlandse Veiligheidsdienst
- Brandpreventie
- Externe veiligheid, het werken met gevaarlijke stoffen
- Internetveiligheid
- Openbare veiligheid
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Staatsveiligheid
- Verkeersveiligheid
- Vliegveiligheid
- Voedselveiligheid

Opdracht 1

Interview iemand uit je familie of woonomgeving.
Probeer antwoord te krijgen op de volgende vragen.

1. Hoe heet je en wat is je functie in het gezin of de woonvorm?
2. Welke relatie heeft de persoon die je interviewt met jou?
3. Heeft de persoon wel eens iets meegemaakt wat te maken heeft met criminaliteit?
4. Zo ja, wat was die situatie?
5. Hoe heeft die persoon daar op gereageerd?
6. Zo nee (bij vraag 3), wat denkt die persoon dat criminaliteit is?
7. Wat heeft die persoon gedaan om de omgeving veiliger te maken?
8. Wat is je eigen mening van het gesprek?

De leerkracht zal in de klas deze opdracht bespreken.

11.2 Eigen veiligheid eerst

Zoals eerder opgemerkt, ga niet de held spelen. Je eigen veiligheid komt eerst en is het meest belangrijk. Niemand heeft er iets aan als je zelf gewond raakt, klappen krijgt of misschien nog erger.

Als je een onveilige situatie tegenkomt, kijk dan altijd eerst hoe je er zo snel mogelijk weg kan komen. Ga, als het kan, naar een veilige plaats.

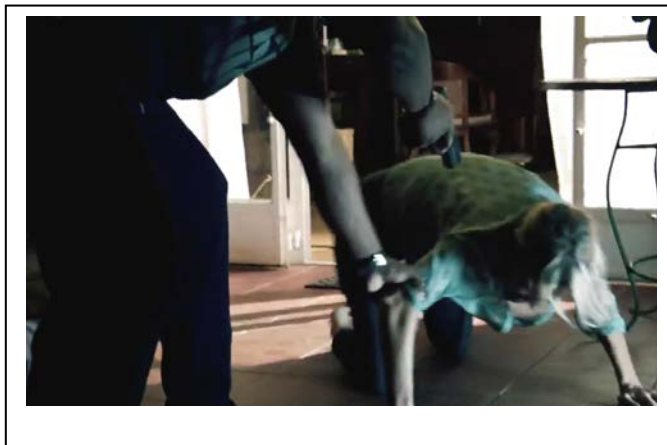
Bij brand:

- Ga naar buiten en wacht op een veilige afstand op de brandweer of hulpdiensten.
- Ga **geen** mensen, huisdieren of spullen uit het brandende gebouw halen.
- Vertel de brandweer of politie wat er gebeurd is.

Bij een overval:

- Als het kan, ga weg naar een veilige plaats en wacht op de politie of hulpdiensten.
- Als je niet weg kunt, werk mee en doe wat de overvallers vragen.
- Raak **niet** in paniek, blijf rustig.
- Probeer op te letten hoe de overvalleur er uit ziet, en als hij weg gaat in welke richting hij gaat, en hoe (lopend, met een auto, op een fiets).
- Geef eerlijk antwoord op vragen van de politie als die er om vraagt. Zeg ook eerlijk als je iets niet meer weet.

Bij een auto-ongeluk:

- Breng jezelf eerst in veiligheid, ga weg bij de verongelukte auto. Blijf als het kan aan jou kant van de weg zonder een drukke weg over te steken.
- Als je iemand wilt helpen, ga dan **niet** terug de verongelukte auto in. Dat kan levensgevaarlijk zijn.
- Wacht op de politie en ziekenauto.
- Vertel eerlijk wat er gebeurd is aan de politie of het ambulancepersoneel.

Lesbrief 12. Afsluiting thema 3

Samen met 4 klasgenoten ga je (in een groepje van 5 leerlingen) een toneelstukje opvoeren.

In het toneelstukje moeten de volgende punten naar voren komen:

- Crimineel gedrag op straat
- Een dader en een slachtoffer
- Duidelijk aangeven waarom het crimineel is
- Aangeven wat een goede manier is om te reageren als slachtoffer

Je hebt 1,5 uur om het voor te bereiden. Je mag natuurlijk alle spullen in de klas gebruiken. Het toneelstukje duurt minimaal 7 en maximaal 10 minuten.

Je mag er voor kiezen om iemand te laten vertellen wat er gebeurt, of na het toneelstukje uitleggen wat er gebeurd is.

Thema 4. Oorzaken en gevolgen van crimineel gedrag

Lesbrief 13. Oorzaken van crimineel gedrag

Behalve dat misdaden slachtoffers kennen, zijn er ook daders. In veel gevallen zijn de daders vroeger zelf ook slachtoffer geweest, en is hun criminaliteit een reactie daarop.

Kijk het stukje uit de film nog eens terug waarin de hulpverlener uitlegt wat het verband is tussen slachtoffer zijn crimineel gedrag later.

Opdracht 1

Noem de situaties waar iemand die nu crimineel is zelf het slachtoffer van geweest kan zijn.

Leg in je eigen woorden uit waarom je wel of niet kunt begrijpen dat iemand zijn uitvlucht zoekt in de criminaliteit. Het begrijpen wil niet zeggen dat je het er ook mee eens moet zijn of dat je zelf ook die keuze zou maken.

In de klas wordt deze opdracht nabesproken.

Kijk hierna het stukje film over Aldrion die in Brasami zit.

Opdracht 2

Bespreek wat de oorzaken zouden kunnen zijn dat Aldrion in de criminaliteit terecht is gekomen.

Heeft een van jullie in de klas wel eens alcohol gedronken? Zo ja, wat vond je daarvan? Zou je dat voor je 18^e nog eens doen? Waarom wel of niet?

Lesbrief 14. Straffen en andere gevolgen

Mensen die criminele dingen doen worden, meestal op een of ander moment gepakt door de politie. Dat kan vrijwel meteen zijn (op heterdaad betrapt), en soms gaat er tijd overheen omdat de politie moet onderzoeken wat er precies gebeurd is en bewijs moet verzamelen.

Als iemand door de rechter schuldig is bevonden, volgt er meestal een straf.

14.1 Een strafproces

Op het moment dat een verdachte voor de rechter moet komen, verloopt een *proces of strafzitting* eigenlijk altijd op dezelfde manier.

Bij het proces zijn een aantal mensen betrokken:

- De rechter
- De officier van justitie
- De verdachte
- De advocaat van de verdachte
- Eventuele getuigen

1. Opening onderzoek ter zitting

De rechter opent het onderzoek ter zitting en controleert of hij de juiste persoon voor zich heeft. De rechter vertelt dat de verdachte niet verplicht is om antwoord te geven op vragen. Daarna geeft de rechter het woord aan de officier van justitie.

2. Tenlastelegging

De officier van justitie heeft tijdens de rechtszaak de rol van openbaar aanklager. In de tenlastelegging vertelt de officier waarom de verdachte terecht moet staan en welke bewijzen er tegen de verdachte zijn.

3. Onderzoek door de rechter

De rechter vraagt de verdachte naar de toedracht van het strafbare feit. Voorafgaand heeft de rechter het dossier goed bestudeerd. Tijdens de zitting vraagt de rechter flink door om de waarheid te ontdekken.

Daarnaast informeert de rechter naar de persoonlijke omstandigheden van de verdachte.

4. Requisitoir

Wanneer de rechter zich voldoende heeft geïnformeerd, krijgt de officier het woord. Hij houdt dan een requisitoir. In dit betoog vertelt de officier wat hij van de zaak vindt. In de regel eist de officier dan ook een straf.

5. Pleidooi

De advocaat houdt een pleidooi voor de verdachte. Als een verdachte ontkent, zal een advocaat vertellen waarom er onvoldoende bewijzen zijn. Als een verdachte bekent, dan benadrukt een advocaat meestal welke verzachtende omstandigheden er zijn. De advocaat legt uit waarom de rechter eigenlijk een lagere straf zou moeten opleggen dan de officier eist.

6. Replik en dupliek

De rechter biedt de officier van justitie altijd gelegenheid te reageren op het pleidooi van de advocaat. Dit heet *replik*.

De advocaat mag daarna weer reageren op wat de officier zei. Dit heet *dupliek*.

7. Laatste woord

Tegen het einde van de zitting krijgt de verdachte het laatste woord van de rechter.

8. Uitspraak

Na het horen van beide partijen en het laatste woord van de verdachte sluit de rechter het onderzoek ter zitting. De rechter kan onmiddellijk uitspraak doen of de uitspraak volgt meestal 14 dagen later.

9. Wat houdt de uitspraak in?

- Is het feit 'wettig en overtuigend' bewezen?
- Is het feit strafbaar?
- Is de dader strafbaar?

10. Soorten beslissingen

- Vrijspraak: Als de rechter vindt dat niet kan worden bewezen dat de verdachte het feit heeft gepleegd, spreekt hij hem vrij. De zaak eindigt dan zonder veroordeling.
- Ontslag van rechtsvervolging: De rechter kan een verdachte ook ontslaan van rechtsvervolging. Dat betekent dat wel kan worden bewezen dat het feit is begaan, maar dat dit feit of de dader om een of andere reden niet strafbaar is.

Als iemand bijvoorbeeld een strafbaar feit pleegt uit overmacht of zelfverdediging, kan hij worden ontslagen van rechtsvervolging.

- Niet ontvankelijk: De rechter kan ook de officier van justitie niet ontvankelijk verklaren. De verdachte krijgt dan geen straf. Niet ontvankelijk zegt niets over de vraag of de verdachte schuldig of onschuldig is. Het betekent alleen dat het Openbaar Ministerie iemand niet had mogen vervolgen, bijvoorbeeld omdat het feit is verjaard, of omdat er tijdens de opsporing onherstelbare, ernstige fouten zijn gemaakt.

11. Straf of maatregel

Als de rechter vindt dat iemand schuldig is, legt hij een straf op. Er bestaan verschillende soorten straffen, zoals de taakstraf, de geldboete en de gevangenisstraf. In de wet staat bij elk strafbaar feit welke straf de rechter maximaal kan opleggen. Daarnaast bestaan maatregelen, zoals het verbeurd verklaren van bepaalde goederen of de TBS (terbeschikkingstelling). In dat laatste geval moet iemand zich laten behandelen in een kliniek, omdat hij niet helemaal toerekeningsvatbaar is. De rechter kan ook bepalen dat de dader een schadevergoeding moet betalen aan het slachtoffer.

De rechter kan voorts een voorwaardelijk en onvoorwaardelijk straf opleggen.

Iemand die een voorwaardelijke straf krijgt, moet zich aan bepaalde voorwaarden houden. Doet hij dat niet, dan krijgt hij alsnog zijn straf. Doet hij dat wel, dan komt de straf na een bepaalde periode te vervallen. De rechter kan ook een deel van de straf voorwaardelijk opleggen. Als de rechter iemand onvoorwaardelijk straft, moet hij de straf ondergaan. Hij moet dan zijn boete betalen, gaan werken of de gevangenis in.

12. Hoger beroep

Wie het niet eens is met de beslissing kan in hoger beroep gaan. Dat betekent dat de rechters van het hof (die raadsheren worden genoemd) nog eens naar de zaak kijken.

14.2 De gevangenis op Curaçao

Als een rechter heeft bepaald dat een verdachte schuldig is, spreek hij een straf uit. In hoofdstuk 3.1 heb je kunnen lezen welke straffen een rechter kan opleggen. Dat varieert van geldboetes tot een taakstraf tot een gevangenisstraf.

De gevangenis op Curaçao ligt in de wijk Koraal Specht.

In de gevangenis zitten mannen en vrouwen van 18 jaar en ouder die door een rechter gestraft zijn.

Natuurlijk is een gevangenis zwaar bewaakt. Overal zijn tralies en op de hoge hekken zit vaak prikkeldraad.

In elke ruimte hangen camera's en alle deuren van elke ruimte worden achter je op slot gedraaid. Als je binnenkomt, moet je al je metalen spullen af doen zoals een horloge en riem dan loop je door een detectiepoortje tot hij niet meer piept. Daarna ga je naar een kamer die heet het bad, daar moet je je uitkleden en gaan douchen. De bewakers van "het bad" (de badmeester) kijken dan goed je kleren na op wapens. Al je bezittingen die je bij je hebt moet je inleveren en krijg je na je gevangenis straf terug.

Dan gaan ze je ondervragen en maken ze een foto van je. Ook krijg je een toilettas en een lakenpakket en dan ga je naar de vleugel, dat is de afdeling waar je cel is. Je cel is 4 meter 50 lang en 2 meter 40 breed. Er staat een douche, een toilet, een wastafel, een bed, een bureau en een kast en vaak ook een televisie.

In hun vrije tijd kunnen gedetineerden verschillende dingen doen zoals: sporten, een cursus volgen, studeren en diploma's halen. Dan kunnen ze later als ze vrij zijn een goede baan vinden. Ze kunnen ook naar de bibliotheek om boeken te lenen. Het lijkt allemaal luxe maar je schijnt het gauw zat te zijn, want je hebt toch niet alle vrijheid die je thuis hebt. Een gevangene kan 1 uur per week bezoek krijgen. Het bezoek wordt goed gefouilleerd, de bezoekers moeten door een metaaldetector poortje lopen en cadeautjes worden eerst door de bewaking bekeken. En je bent nooit alleen met je bezoek, er zit altijd een bewaker bij. Per week mag je 10 minuten bellen en je mag natuurlijk ook brieven sturen en ontvangen wanneer je dat wilt.

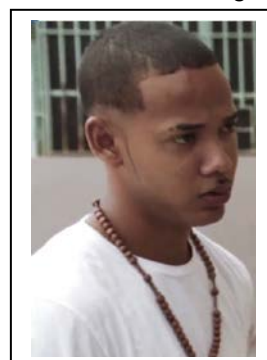
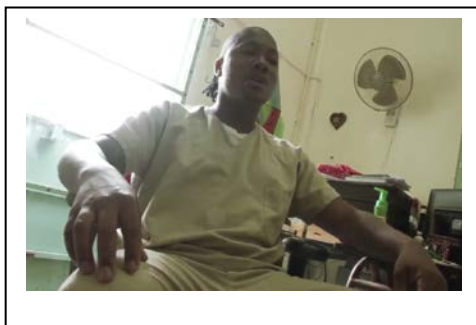
Als de gevangenen niet iets heel ergs hebben gedaan, dus bijvoorbeeld geen moord hebben gepleegd, wordt het vaak zinvol gevonden om ze terug te sturen naar de maatschappij. Dat gebeurt natuurlijk niet zomaar. Ze ondergaan eerst een "screening" (onderzoek) bij de psychiater, en dan is het nog een heel erg lang traject. Ze moeten leren geen delicten meer te begaan (geen strafbare feiten meer te plegen), en in de maatschappij te leren leven. Als ze dat kunnen en ze zijn onderzocht door de psychiater, kunnen ze in principe terugkeren naar de maatschappij en een nieuwe start maken.

De Bon Futuro gevangenis vanuit de lucht gezien (van: google earth)

Bekijk de stukjes uit de film van de jongens die in de gevangenis vast zitten.

Bespreek in de klas wat die jongens zelf vinden van het leven in de gevangenis. Wat is hun conclusie over het leven in de gevangenis?

14.3 Justitiële jeugdinrichting Curaçao

Het JJIC heette vroeger G.O.G. (gouvernements opvoedings gesticht).

Het JJIC is een (her) opvoedingsinstituut waar jongeren wonen. De jongeren die er wonen zijn 10 jaar of ouder. Jongeren van de voormalige Nederlandse Antillen en Aruba worden door een rechter in dit internaat geplaatst.

Daarbij gaat het om jongeren die gestraft zijn, maar ook jongeren die uit huis geplaatst zijn om welke reden dan ook.

De JJIC helpt jongeren met ernstige gedragsstoornissen hun kansen te benutten om een maatschappelijk aanvaard bestaan te kunnen bouwen. Het personeel van de JJIC is daarin een toegewijd begeleider en behandelaar.

De JJIC biedt, als onderdeel van een langer zorgtraject, residentiële zorg en gedwongen hulpverlening. De JJIC is daarin een goede uitvoerder van gesloten crisisinterventie, diagnostiek, opleiding en behandeling voor de geplaatste jongeren.

14.3.1 Opleidingen in het JJIC

De JJIC beschikt over een basisschool voor speciaal onderwijs aan zeer moeilijk opvoedbare kinderen (zmok). Deze school valt onder het R.K. Centraal Schoolbestuur. Er worden dezelfde middelen gebruikt als op andere scholen voor funderend onderwijs en/of speciaal onderwijs op Curaçao. De JJIC-school kent geen leerjaren, en er is geen sprake van doubleren. Na het bepalen van de beginsituatie krijgt elke leerling les op eigen niveau en volgens eigen tempo. Sinds 2013 heeft JJIC ook een VSBO klas die onder DOS valt. De jongeren van JJIC die voor VSBO slagen en die niet naar een externe school kunnen gaan kunnen de eerste twee leerjaren intern volgen. In kleine groepen wordt er lesgegeven zodat gedragsmoeilijke jongeren ook de kans krijgen om onderwijs op hun niveau te volgen.

Naast de basisschool heeft de JJIC een interne vakopleiding. Deze biedt individueel technisch onderwijs voor jongeren die de ZMOK basisschool hebben afgerond of de leeftijd hebben voor het voortgezet onderwijs. Het gaat om jongeren die een AGO opleiding moeten volgen, maar daar niet heen kunnen. De vakopleiding voorziet momenteel in ambachtelijke opleiding houtbewerking. Beroepsonderwijs sluit aan op de beperkingen van de leerlingen. Het bereidt hen ook voor op instroom op de arbeidsmarkt.

Lesbrief 15. Hulp voor de daders en slachtoffers

15.1 Reclassering

Reclasseren betekent iemand een plaats in de samenleving teruggeven. Gedetineerden die vrij komen, zijn zo gewend aan het leven in de gevangenis dat een leven in de samenleving soms erg moeilijk is. De stichting reclassering helpt gevangenen die vrij komen na een gevangenisstraf weer terug te gaan naar de maatschappij. Het doel is om de gestrafte weer te laten deelnemen aan onze maatschappij. Iedereen verdient een tweede kans. Eens een dief altijd een dief gaat ook lang niet altijd op. Veel ex-gedetineerden hebben hun plek in de maatschappij terug gekregen. De reclassering is *geen* hulpverlening en ook *geen* politie, maar een instantie waar mensen verplicht naar toe moeten.

De reclassering richt zich op:

- toezien op de uitvoering van werkstraffen
- diagnose en advies aan rechters en officieren van justitie
- toezicht op daders en verdachten

Een belangrijke taak van de reclassering is het verlenen van *nazorg* aan ex-gedetineerden.

Die nazorg kan bestaan uit:

- maatschappelijk werk
- trainingen
- hulp zoeken bij verslavingen
- bemiddelen tussen de ex-gedetineerde en een werkgever

De jeugdreclassering wordt uitgevoerd door bureau Jeugdzorg. Dit is een organisatie die samenwerkt met andere organisaties in de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (F.A.J).

Opdracht 1

Zoek samen met een klasgenoot op internet naar de reclassering op Curaçao. In het bovenstaande stukje staat algemene informatie, maar zoek zelf eens op wat reclassering op Curaçao inhoudt.

Je kunt zoeken naar online kranten artikelen, naar instanties, naar mensen die met reclassering te maken hebben en dergelijke.

Je hebt hier 30 minuten voor.

Als iedereen genoeg informatie heeft verzameld, bespreekt de leerkracht in de klas wat de reclassering op Curaçao inhoudt.

15.2 Stichting Slachtofferhulp Curaçao

Uiteraard is er ook hulp voor de slachtoffers van een misdrijf. In de film bij het stukje van de overval hoorde je de agent zeggen dat slachtofferhulp onderweg was.

In het leven kunnen vervelende situaties ontstaan die het leven ingrijpend kunnen beïnvloeden.

Een verkeersongeluk, een misdaad, zelfs in eigen huis of familie, kan jou van het ene op het andere moment een slachtoffer maken.

In deze situaties staat de Stichting Slachtofferhulp Curaçao klaar om te helpen.

Heeft de misdaad of gebeurtenis al een tijd geleden plaatsgevonden, maar heeft deze nog invloed op je? Ook in dat geval kun je met de stichting slachtofferhulp Curaçao contact zoeken. Als slachtoffer heb je recht op hulp.

Stichting Slachtofferhulp Curaçao biedt deze hulp gratis en 24 uur per dag aan. Ze geven informatie, hulp en ondersteuning op professionele en vertrouwelijke basis. Als je om een of andere reden niet naar hen toe kunt gaan dan komen zij bij jou langs.

Stichting Slachtofferhulp kan helpen met:

- Informatie over praktische zaken.
- Een tijdelijke verblijfsplaats.
- Steun met het omgaan met gevoelens zoals onzekerheid, angst, schaamte, pijn, gewelddadige gevoelens, boosheid en verdriet.
- Ondersteuning en begeleiding als je naar de politie wilt om aangifte te doen, of naar de dokter, Openbaar Ministerie, advocaat of het Gerecht moet.
- Het invullen van formulieren of het schrijven van brieven en het regelen van schadezaken met de verzekering.
- Informatie om herhaling te voorkomen.

Stichting Slachtofferhulp kan ook bemiddelen:

- Zodat het slachtoffer bij financieel onvermogen een advocaat toegewezen kan krijgen.
- Zodat het slachtoffer in contact kan komen met de veroorzaker van uw leed.
- Zodat het slachtoffer in contact kan komen met en hulp kan krijgen van andere hulpverlenende instanties.
- Bij klachten over het optreden van het Openbaar Ministerie of de politie.

15.3 Kinderbescherming Curaçao

Geweld tegen kinderen komt voor, soms ook in het eigen gezin. Als je dat als kind overkomt, heb je hulp nodig. Je kunt de problemen thuis vaak niet alleen oplossen. De kinderbescherming is er voor om de kinderen te beschermen.

Wat doet de Raad voor de Kinderbescherming?

De Raad voor de Kinderbescherming kan geraadpleegd of ingeschakeld worden wanneer er ernstige zorg is over de opgroei- en opvoedsituatie van een kind tussen de 0 en 18 jaar.

Wat zijn de taken van de Raad voor de kinderbescherming?

Ouders voeden hun kinderen op. Dat is hun recht en hun plicht. Maar soms komt de ontwikkeling van een kind ernstig in gevaar. Doordat ouders hun verantwoordelijkheid niet kunnen of willen nemen. Of doordat vrijwillige hulp gestopt is of onmogelijk is. In die situaties komt de raad voor de kinderbescherming in actie.

De Raad draagt bij aan de veiligheid van kinderen en de toekomst van jongeren. Daarnaast speelt de Raad op verzoek van de rechter een rol bij ouders die gaan scheiden en het niet eens worden over afspraken over hun kinderen.

Ook onderzoekt de Raad de situatie van jongeren die met de politie in aanraking komen en adviseert de Raad over een passende straf.

Verder is de Raad betrokken bij het afstaan of adopteren van kinderen.

De taken van de Raad zijn:

- Bescherming: de Raad is betrokken bij gezinnen waar opvoeden een probleem is geworden, en kan de rechter verzoeken een kinderbeschermingsmaatregel op te leggen;
- Gezag en omgang na scheiding: de Raad adviseert de rechter bij gezag- en omgangszaken, als ouders die uit elkaar gaan het niet eens worden over afspraken over de kinderen, bijvoorbeeld over de omgangsregeling of de verblijfplaats;

- Straf: de Raad onderzoekt de situatie van jongeren die met de politie in aanraking komen en licht de rechter of officier van justitie daarover in;
- Afstand, Screening, Adoptie en Afstammingsvragen (ASAA): de Raad is betrokken bij zaken op het gebied van afstand doen, de screening van pleeggezinnen, adoptiegezinnen, adviesaanvragen over adoptie en afstammingsvragen.

Daarnaast heeft de Raad een toetsende/toezichthoudende taak bij bescherming- en strafzaken.

Adres: Kaya Otto Senior

Telefoon: 461 3148

Lesbrief 16. Afsluiting thema 4

Als afsluiting van thema 4 gaan jullie in een groepje van 4 de volgende opdracht uitvoeren.

We hebben gezien dat er allerlei instanties op Curaçao zijn die zowel daders als slachtoffers helpen.

Ga als groepje in de buurt eens onderzoeken wat er gedaan wordt tegen crimineel gedrag. Jullie maken daar een kort verslag over, en leveren dat in.

Zoek in de buurt antwoord op de volgende vragen:

- Is er bij jullie in de buurt iets of iemand die slachtoffers helpt na een misdaad?
- Zo ja, wie doet dat en wat doet die persoon of instelling?
- Zo nee, wat vinden jullie dat er zou moeten zijn om slachtoffers in de buurt te helpen?
- Wat wordt door de buurt en bewoners gedaan om criminaliteit te voorkomen (denk aan activiteiten in het buurthuis misschien)

Na het inleveren van het verslag houdt de groep een korte presentatie van minimaal 5 en maximaal 10 minuten.

Thema 5. Wat kan je doen aan crimineel gedrag?

Lesbrief 17. Hulpdiensten

Als je bij een misdrijf betrokken bent, of je ziet dat er een misdaad gebeurt, kun je het beste *hulpdiensten* inschakelen. In lesbrief 6 hebben we al gezien dat je 911 kunt bellen. Maar er zijn meer mogelijkheden:

<u>Naam hulpdienst</u>	<u>Telefoonnummer</u>	<u>Uitleg</u>
Alarmcentrale:	866-6122	_____
Politie:	911	_____
Brandweer:	911	_____
Ambulance:	912	_____
		
Kustwacht:	913	_____
SOS-lijn:	127	_____
Sehos:	910 of 462-4900	_____
		
Advent ziekenhuis:	737-0611	_____
Taams Kliniek:	736-5466	_____

GGD: 432-5800 _____

Wegenwacht 24/7: 9247 _____

Dierenambulance: 514-9726 _____

Milieudienst: 736-9022 _____

Voogdijraad: 461-6166 _____

Kindertelefoon: 918 _____

Opdracht 1

Probeer samen, op internet of met behulp van andere bronnen, uit te zoeken in welke situaties je het beste welke hulpdienst kan bellen.

Schrijf kort op, in 1 of 2 zinnen, wat deze hulpdienst doet en wanneer en waarom je die kunt bellen.

Na afloop wordt de opdracht nabesproken.

Kun je aangeven waarom het belangrijk is dat je hulpdiensten inschakelt?

Opdracht 2

De docent speelt met een aantal kinderen uit de klas een rollenspel. Tijdens dat rollenspel gebeurt er een aantal zaken. De kinderen in de klas mogen aanwijzingen geven hoe het probleem moet worden opgelost tijdens het rollenspel.

Na het rollenspel wordt besproken hoe je op de goede manier een hulpdienst belt en wat je aan de hulpdienst vertelt als deze ter plaatse is.

Lesbrief 18. Voorkomen is beter dan genezen

In de vorige lesbrieven hebben we het vooral over anderen gehad. Maar hoe zit het met jezelf?

Opdracht 1

- Heb je zelf wel eens iets gedaan wat niet mocht?
- Vind je dat dat crimineel was?
- Waarom vind je dat?
- Zou je dat zelfde nu nog een keer doen?
- Waarom wel of waarom niet?

18.1 Verbeter de wereld, begin bij jezelf

Dit is een kreet die je misschien al eerder gehoord hebt.

Het betekent dat als je iets wilt veranderen je zelf eerst zelf iets moet doen om te veranderen.

In plaats van naar een ander wijzen kan je ook zelf iets doen, hoe klein dat misschien ook is. Als je zelf niks doet, kan je ook niet van iemand anders verwachten dat hij het wel doet.

Opdracht 2

Noem eens 2 dingen die jij in jou omgeving zelf zou willen verbeteren, en leg uit wat jij er aan kunt doen om bij te dragen aan een oplossing.

18.2 Goed en kwaad

We kennen bijna allemaal het verschil tussen goed en kwaad. Goed en kwaad zijn tegenstellingen, net als zwart en wit, mooi en lelijk en dik en dun. Met *goed* wordt bedoeld “alles wat we positief ervaren”. Met *kwaad* of *slecht* wordt dan bedoeld “alles wat we als negatief ervaren”.

Binnen de *psychologie* zijn er veel onderzoeken gedaan waarom mensen er voor kiezen voor het goede of het kwade. Uit de experimenten is gebleken dat mensen onder verschillende omstandigheden verschillende keuzes maken.

Die keuze kan worden beïnvloed door de (vrienden)groep waarin je zit. Ieder mens heeft een vrije keuze in wat hij kiest. Het is soms niet de leukste keuze om weg te lopen bij vrienden, maar soms is het wel nodig als je denkt dat je van je vrienden dingen moet doen die je eigenlijk helemaal niet wilt doen.

Het verschil tussen goed en kwaad wordt ook wel *ethiek* genoemd.

18.3 Waarden en normen

Waarde

Waarde is een begrip dat veel verschillende betekenissen heeft. Je kunt bijvoorbeeld zeggen dat omdat iets geld kost het een bepaalde waarde heeft. Een auto kost bijvoorbeeld 10.000 gulden. De waarde van de auto, in geld, is dan 10.000 gulden.

Je kunt ook zeggen dat je ergens waarde aan hecht omdat je iets belangrijk vindt. Die waarde kun je niet met geld meten. Je kunt bijvoorbeeld zeggen dat je het belangrijk vindt dat een auto het milieu niet mag vervuilen. Dat vind je bijvoorbeeld belangrijk omdat je het belangrijk vindt dat je goed voor de natuur moet zorgen. Je hecht er waarde aan dat mensen goed voor het milieu zorgen.

Waardering

Een waarde hoeft niet voor iedereen hetzelfde te zijn. Niet iedereen vindt auto's, bijvoorbeeld, even leuk. Je kunt zeggen dat je auto's bijvoorbeeld heel erg waardeert. Je kunt iets waarderen door te zeggen hoe leuk je het vindt (heel leuk of helemaal niet leuk) of hoe goed je het vindt (heel goed of helemaal niet goed). Waarderingen kun je ook laten zien in de vorm van sterren. Dat doen recensenten bijvoorbeeld bij boeken, restaurants of hotels. Een boek dat van de recensent 1 ster krijgt waardeert hij minder dan een boek dat 5 sterren krijgt. Op Facebook kun je zelf aangeven of je een bericht of foto leuk vindt. Je kunt een foto of bericht liken. Dat is de Engelse term voor leuk (like). Je kunt ook zien hoeveel mensen het leuk vinden (je zegt bijvoorbeeld: deze foto heeft 100 likes). Facebook gebruikt daarvoor het duim omhoog symbool voor. Op YouTube kun je ook aangeven of je een video leuk vindt of niet leuk vindt. Bij een video staat dan bijvoorbeeld dat het 100 keer gemarkeerd is als leuk en 20 keer gemarkeerd is als niet leuk.

Normen

Een begrip dat veel te maken heeft met waarde is normen. Een norm is een regel die je met elkaar afsprekt. Een voorbeeld van een norm is dat je niet harder dan 50 kilometer per uur mag rijden in een wijk. Die norm heeft te maken met de veiligheid. Rijd je harder dan kun je niet op tijd remmen als iemand onverwachts oversteeft. Veiligheid is hier de waarde. We vinden het belangrijk dat het veilig is op straat.

Normen zijn sterk afhankelijk van iemands religieuze, culturele, sociale en maatschappelijke achtergrond. Iedere cultuur heeft zijn eigen normen én waarden. Het kan dus voorkomen dat twee verschillende groepen eenzelfde feit totaal tegenovergesteld waarderen.

Het verschil tussen waarden en normen

Voorbeeld:

Waarde: ouderen moeten respect krijgen.

Norm: je staat op voor iemand die ouder is en wil zitten

Voorbeeld:

Een belangrijke waarde in het verkeer is veiligheid. Hiervoor zijn verkeersregels (normen) opgesteld waaraan mensen zich moeten houden.

Voorbeeld:

Een waarde voor de samenleving is leefbaarheid. Regels (normen) die daaruit voortvloeien zijn afval opruimen en respect hebben voor anderen.

Opdracht 3

Omschrijf als hele klas een waarde die bij jullie in de klas geldt, en omschrijf daarbij de normen hoe je je in de klas moet gedragen.

Lesbrief 19. Afsluiting thema 5

Neem de map met lesmateriaal mee naar huis. De volgende opdracht ga je thuis uitwerken.

Besprek in het gezin waar je woont welke waarden en normen er thuis gelden.

Hoe merk je dat als kind in het gezin? Welke regels gelden er? Is er een straf als je je niet aan de regels houdt? Mag je anderen in het gezin ook wijzen op de regels?

In de klas komt een flip-over papier te hangen met waarden en normen. Iedere leerling schrijft 1 woord bij waarden en 1 woord bij normen.

Je mag uitleggen wat je er mee bedoelt.

Kijk nog een keer naar het stukje film over de dame die slachtoffer is geworden van een overval.

Met welke waarden en normen die jullie hebben opgeschreven op de flip-over heeft het plegen van een overval te maken?

Lesbrief 20. Afsluiting project

Dit is de afsluiting van het project "Preventie Jeugdcriminaliteit". Je hebt de film gezien en het lesmateriaal doorgewerkt.

Voordat je een certificaat krijgt schrijf je voor jezelf de antwoorden op de volgende vragen. Je hoeft die antwoorden niet voor te lezen in de klas, ze zijn echt helemaal alleen voor jou.

- Wat vond je van het project?
- Waarom vond je dat?
- Wat heb je geleerd van het project?
- Welke dingen zou je nu anders doen dan voor dat je met het project hebt meegedaan?
- Wat zou je iemand anders vertellen die niet heeft meegedaan aan het project?

Handige links

Hieronder vind je een aantal links naar websites die handig kunnen zijn als je over bepaalde onderwerpen meer te weten wilt komen.

Stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao

<http://www.ajjc.org/>

Stichting Slachtofferhulp Curaçao:

<http://www.slachtoffer.org/nl/>

Raad voor de Kinderbescherming (Nederland, de Curaçaose raad heeft geen website):

<https://www.kinderbescherming.nl/>

Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ):

<http://www.faj.cw/>

Ministerie van justitie:

<http://www.gobiernu.cw/web/site.nsf/web/21D4E1B025DB7E1D0425781F00636888?openDocument&language=nederlands>

Rijkswet openbare ministeries Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba:

http://wetten.overheid.nl/BWBR0028072/geldigheidsdatum_10-09-2015

[illegible]

